

Handleiding kalibreren - alternatieve variant

Project: Je ogen uitkijken

Status: Concept

Versie: 1.0

Datum: 16 juli 2020

Auteurs: Liesbeth Baartman, Lisette Munneke,
Jeroen van der Linden

Je ogen uitkijken

Handleiding kalibreren - alternatieve variant

Elementen Protocol Afstuderen 2.0

Deze werkvorm richt zich op de elementen examinatoren (4/5), beoordelingsmodel (6) en integrale beoordeling (7) maar kan ook doorwerking hebben naar de andere elementen van het protocol.

Doelgroep

Afstudeerbegeleiders binnen opleidingsteams of docentengroepen binnen professionaliseringstrajecten (BKE/SKE, begeleiden van afstuderen).

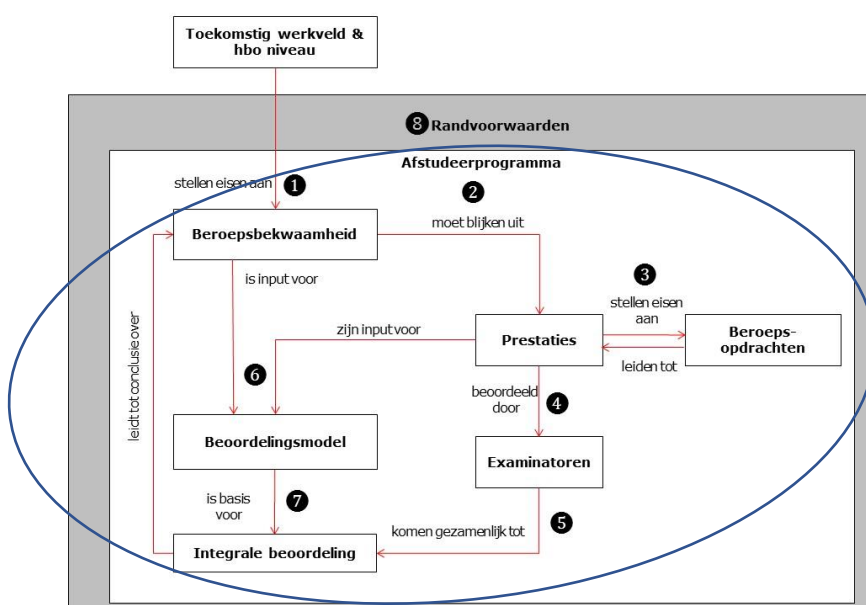
De werkvorm is geschikt voor bijeenkomsten met 10-20 deelnemers, met minder deelnemers is deze werkvorm niet mogelijk.

Doel van de werkvorm

Doel van kalibreren is het vergroten en borgen van de kwaliteit van beoordeling door middel van dialoog over eindwerkstukken/prestaties van afstudeerders. De dialoog geeft examinatoren de mogelijkheid om op één lijn te komen wat betreft wijze van beoordelen. Ook werkt het gesprek over de beoordeling van een specifieke eindwerkstuk door naar alle andere onderdelen van het protocol. Vaak roept het bijvoorbeeld vragen op over het soort prestaties dat van studenten gevraagd wordt of welke beroepsopdrachten geschikt zijn in de eindfase van een opleiding. Daarmee is kalibreren ook een middel om de kwaliteit van het hele afstudeerprogramma te verbeteren. Tenslotte kan deze werkvorm begeleiders helpen om meer helder te krijgen waar struikelblokken zitten voor studenten tijdens afstuderen en op welke punten er meer of andere begeleiding nodig is.

Deze werkvorm is ontwikkeld als mogelijk alternatief voor de klassieke versie van kalibreren. De ervaring leert dat in de vorm zoals ontwikkeld door Andriesen et al. (2014) het regelmatig voorkomt dat participanten wegens tijdsgebrek geen

beoordeling voorbereid hebben, het vaak voorkomt dat het te lang duurt om het hele beoordelingsmodel standaard voor standaard te bespreken en gesprekken ondanks moderatie te specifiek worden (en daarmee te weinig kwaliteitsverbetering opleveren). Voordelen van deze nieuwe vorm van kalibreren is dat er minder tijdsinvestering vooraf nodig is van alle participanten omdat het eindwerk niet meer volledig beoordeeld hoeft te worden en alle standaarden uit een beoordelingsmodel aan de orde komen.

Benodigheden

Afstudeerwerk dat recent beoordeeld is, cijfer maakt niet uit
 Setje kaartjes met op ieder kaartje 1 standaard/criterium van beoordelingsformulier.

Vorbereiding

Ter voorbereiding op de werkvorm kies je afstudeerwerk dat recent beoordeeld is door twee ervaren examinatoren. Je vraagt de twee examinatoren of ze deel willen nemen aan de werkvorm. Bij deze vorm van kalibreren maakt het cijfer van het

afstudeerwerk niet uit. Binnen deze werkvorm is het belangrijk dat de examinatoren de beoordeling mondeling goed kunnen toelichten en goed zijn in het ontvangen (van soms kritische) feedback op hun beoordeling. Mochten de oorspronkelijke examinatoren niet beschikbaar zijn (bijvoorbeeld in de context van professionalisering) dan kun je twee andere docenten vragen het werk te beoordelen volgens de beoordelingssystematiek van de opleiding.

Het afstudeerwerk stuur je minimaal een week voor de bijeenkomst naar alle deelnemers met de vraag om het globaal te lezen zodat men enige kennis van de inhoud heeft.

De ruimte richt je in volgens het principe van een binnen- en buitenring. De binnenring bestaat uit:

- Twee stoelen voor beide examinatoren
- Een stoel voor de facilitator
- Een lege stoel waar in de derde ronde mensen uit de buitenkring op plaats kunnen nemen

In de buitenring zet je de stoelen neer voor de overige participanten. Je geeft deze personen allemaal 1 kaartje uit de set van beoordelingscriteria. Naar gelang van het aantal personen dat je beschikbaar hebt voor de buitenkring kun je kaartjes maken op basis van de standaarden in de rubric (dus met meerdere criteria) of op basis van de losse criteria.

Werkwijze

Bij de start van de bijeenkomst licht je als facilitator de verschillende rondes plus de spelregels van de werkvorm toe.

De werkvorm heeft drie rondes.

Ronde 1:

In de binnenkring voert de facilitator een gesprek met de examinatoren over de gegeven beoordeling. Hij of zij vraagt eerst aan examiner 1 de beoordeling globaal toe te lichten. Waarom is het cijfer gegeven dat nu gegeven is? De facilitator luistert, vat samen en vraagt door zodat goed duidelijk wordt hoe de verschillende criteria door de examiner gebruikt zijn. Na de toelichting van de eerste examiner wordt de tweede gevraagd om zijn of haar beoordeling toe te lichten al en te reageren op wat hij of zij gehoord heeft van de eerste examiner. De facilitator vraagt ook hier door en probeert overeenkomsten en tegenstellingen te expliciteren tot het moment dat helder is hoe beide beoordelaars op basis van wat tot hun beoordeling gekomen zijn.

Tijdens deze eerste ronde is de buitenkring toeschouwer. Zij krijgen de opdracht naar het gesprek te luisteren vanuit 'het oor' van hun kaartje. Als iemand bijvoorbeeld een criterium heeft zoals 'theoretisch goed onderbouwd' dan is de opdracht voor deze persoon om vooral goed te luisteren naar wat de examinatoren over dat criterium zeggen.

Ronde 2:

In deze ronde mogen de docenten in de binnenkring luisteren naar de buitenkring. Ze mogen nog niet reageren op dat wat gezegd wordt. De buitenkring mag opmerkingen maken over de beoordeling en aangeven wat men vindt van de gegeven beoordeling en de verantwoording daarvan. Daarbij geldt als belangrijke regel dat deelnemers *alleen opmerkingen mogen maken over het onderwerp van het eigen criteriumkaartje*. Dat betekent dat iemand met het kaartje 'theoretisch goed onderbouwd' alleen mag spreken over wat hij of zij van dat thema vindt en ook niet mag reageren op wat andere personen in de buitenkring zeggen over de beoordeling. De facilitator moet deze spelregels goed bewaken.

Ronde 3:

De binnenkring mag in gesprek over wat er gezegd is door de buitenkring. De facilitator vraagt of de examinatoren willen reageren op wat ze gehoord hebben en of dit hun beoordeling zou veranderen. Tijdens dit gesprek mogen mensen vanuit de buitenkring plaatsnemen op de stoel in de binnenkring om deel te nemen. Zodra de bijdrage klaar is, vertrekt deze persoon weer naar de buitenkring om de stoel weer vrij te maken voor een volgende persoon. De facilitator moet ook deze spelregels goed bewaken.

Facilitering

Het is bij deze werkvorm belangrijk dat de facilitator het afstudeerwerk globaal doorgenomen heeft en goed gebruik maakt van de techniek luisteren, samenvatten en doorvragen.

Daarnaast heeft de facilitator goede vaardigheden nodig waar het gaat om handhaven van de spelregels. De ervaring leert dat er zowel in de binnen- als buitenkring deelnemers zijn die het lastig vinden om op bepaalde momenten van de werkvorm niets in te mogen brengen. Het is erg belangrijk om de spelregels wel te handhaven omdat deze juist mensen stimuleren om goed naar elkaar te luisteren en de regels de ruimte creëren voor alle deelnemers om bij te dragen. Dat laatste is belangrijk om te zorgen dat alle standaarden/criteria uit het beoordelingsmodel evenredig aan bod komen.

Wil je meer weten over het faciliteren van deze werkvorm? Kijk dan naar het interview (binnenkort beschikbaar) waarin doorgesproken wordt over de ervaringen met deze werkvorm.